

Remkes

hoe het kan worden afgedwongen en hoe er kan worden getoetst.

Ik kan overigens nog het volgende melden betreffende een ander juridisch-technisch punt; daarmee is de facto ook aan de wens van de heer Van Bochove voldaan. Als het voorstel zo in stemming komt, zal het automatisch betekenen – vanwege de koppeling met de wetsvoorstellen BW en de uitvoeringswet huurprijs en woonruimte – dat het met ingang van 1 januari a.s. weer van tafel is. Ik kan mij niet voorstellen dat dit de bedoeling van de indieners is en ik zou derhalve willen aanraden om daar nog even naar te kijken.

De heer Veling heeft de vraag gesteld wat de consequenties zijn van dit voorstel, en in zijn algemeenheid van de samenhang met de ontwikkeling van woonkwaliteit in de steden, voor de investeringsbereidheid van verhuurders. Ik heb daar op dit moment geen cijfers over en ik denk ook niet dat het wetmatig is aan te geven, omdat het gaat om speculaties over gedragseffecten die gaan ontstaan. Ik durf wel te voorspellen dat naarmate het huurbeleid steeds stringenter wordt, de investeringsbereidheid van verhuurders geringer zal worden en dat is precies het verkeerde beleidsmatige signaal.

De heer Duivesteijn heeft gezegd dat deze staatssecretaris ontevreden is over het RHW en daarmee over de corporaties. In sommige opzichten is dat ook zo; dat heb ik nooit onder stoelen of banken gestoken. Op één punt is dit echter niet zo; dat punt heeft nu juist betrekking op het huurbeleid. Als het gaat om de wijze waarop corporaties zich de afgelopen vier jaar hebben gedragen – zo lang heb ik hen meegemaakt – dan durf ik daar alleszins het predikaat fatsoenlijk aan toe te kennen. Om dat te illustreren en het complete beeld nog even neer te zetten, wijs ik erop dat de gemiddelde huur in de sociale huursector op dit moment ongeveer 65 à 70% bedraagt van het maximaal redelijke niveau. Ik vind dit cijfer eigenlijk een afdoende argument. Wij praten over gemiddelden en ik ontken niet dat er soms incidenten zijn waarbij dit anders is, maar het beeld dat er zo'n onfatsoenlijk gedrag vertoond wordt, behoeft grote nuancering.

De heer **Van Heemst** (PvdA): Ik zou nog iets willen vragen over een punt

dat de staatssecretaris in zijn eerste termijn, op 30 augustus 2000, inbracht. Toen zei hij aan het slot: ik ben bereid om tot een zeker procesmatig compromis te komen. Hij heeft toen wel duidelijk gemaakt dat hij hoopte dat het wetsvoorstel zou worden verworpen. Zou het nu "een zeker procesmatig compromis" kunnen zijn dat het denkbeeldige amendement-Van Bochove wordt aangenomen, waardoor wij als het ware in de wet vastleggen dat de wet niet eerder dan, pakweg, 1 januari 2004 of 2005 in werking zou kunnen treden?

Staatssecretaris **Remkes**: Het is de bedoeling dat het nieuwe huurstelsel met ingang van 1 januari 2005 in werking treedt, dus waar spreken wij nu over? Als dat de politieke wens van de heer Van Heemst is, zou ik ook maar tegen dit wetsvoorstel stemmen en fatsoenlijk de discussie volgend jaar afwachten.

De heer **Van Heemst** (PvdA): Wij spreken over een duidelijke inhoudelijke boodschap en over een herkenbare stok achter de deur. Wij spreken over de vraag hoe goede voornemens worden omgezet in wetgeving.

De algemene beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik wil de initiatiefnemers dankzeggen voor hun verdediging. Ik stel voor, volgende week over het initiatiefwetsvoorstel te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

De vergadering wordt enkele minuten geschorst.

Aan de orde is het debat naar aanleiding van een algemeen overleg op 20 juni 2002 over het **huurbeleid**.

De heer **Duivesteijn** (PvdA): Voorzitter. Ik heb mij echt verheugd op deze ontmoeting met de Kamer en de staatssecretaris. Het gaat immers over een belangrijk moment. Wij hebben met elkaar gesproken over het huurbeleid en er is een nieuwe Kamer. Dat is natuurlijk een interessant moment om te kijken hoe de vlag erbij hangt. Mede namens

mijn collega Van Gent dien ik een motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de regering per 1 juli 2002 de verouderingsaftrek stapsgewijs uit het Woningwaarderingstelsel wil schrappen, waarmee de ruimte voor zowel de reguliere huurverhoging als voor huurharmonisatie ineens wordt vergroot;

overwegende dat de afschaffing van de verouderingsaftrek vooruitloopt op de invoering van een nieuw stelsel voor het huurprijsbeleid;

voorts overwegende dat de voorraad betaalbare woningen in een hoog tempo afneemt;

tevens overwegende dat met name de wachtlijsten om in aanmerking te komen voor een woning inmiddels een omvang dreigen aan te nemen welke wij nog slechts kennen uit de periode die werd gedomineerd door de woningnood;

spreekt als haar mening uit dat op korte termijn inzicht dient te worden verkregen in de ontwikkeling van de voorraad betaalbare huurwoningen, het bestaan en de omvang van de wachtlijsten en hoe de perspectieven voor woningzoekenden op een nieuwe woning kunnen worden verbeterd;

verzoekt de regering, de uitvoering van de voorgenomen afschaffing van de verouderingsaftrek op te schorten tot bovengenoemd inzicht is verkregen en op haar effecten kan worden beoordeeld,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Duivesteijn en Van Gent. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 10 (27926).

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks): Voorzitter. Wij hebben in deze Kamer veel woorden gewisseld over de

Van Gent

verouderingsaftrek en het afschaffen daarvan. De GroenLinks-fractie was van meet af aan mordicus tegen de afschaffing. Wij hebben steeds betoogd dat het afschaffen van de verouderingsaftrek gezien kan worden als een soort premie op slecht onderhoud. Als woningen goed worden onderhouden, is de verouderingsaftrek niet meer van toepassing. Het lijkt ons de wereld op zijn kop als je een premie geeft op het slecht onderhouden van woningen. Ik heb vaker gezegd dat de staatssecretaris van volkshuisvesting of wonen, zoals hij liever zegt, mede verantwoordelijk is voor een goed onderhouden woningvoorraad. Wij denken dat dit voorstel daar niet aan bijdraagt. Daarom is de door de heer Duivesteijn en mij ingediende motie nog steeds noodzakelijk, want het is een beetje shoppen zoals het uitkomt: de ene keer moeten wij kijken naar het huurbeleid op de korte termijn en een volgende keer worden er alvast stappen gezet die te maken hebben met het huurbeleid op de lange termijn. Het is gewoon een slecht voorstel.

Wij hebben deze motie ingediend na een zeer interessant debat vorige week in het algemeen overleg, omdat wij natuurlijk uitermate geïnteresseerd zijn in de visie van de nieuwe fracties in de Kamer op de verouderingsaftrek. Zij zullen toch met mij van mening zijn dat het van groot belang is om woningen op een goede manier te onderhouden? Er is hier al eerder een motie ter tafel geweest, de motie-Van Gent/Van 't Riet, waarin werd gesteld dat de afschaffing van de verouderingsaftrek alleen acceptabel is als er een uitstekend onderhoudsplan ligt en woningen op een goede manier worden onderhouden. De staatssecretaris heeft gemeend op dat punt te moeten dwarsliggen, dus lijkt het mij niet meer dan logisch om nu opnieuw een uitspraak te vragen van deze Kamer.

Mevrouw **Lambrechts** (D66): Voorzitter. Hoewel wij het probleem erkennen van het achterstallig onderhoud, voor het aanpakken waarvan nauwelijks stimulansen bestaan, zal mijn fractie geen motie indienen. Er ligt namelijk al een motie. Mevrouw Van Gent heeft daar terecht op gewezen. Die motie is aangenomen, maar er is niets mee

gedaan. Het heeft weinig zin een motie die is aangenomen, opnieuw voor te leggen met de kans dat die wordt afgewezen. Ik vraag deze staatssecretaris, of zijn opvolgers – het behoort tenslotte allemaal tot de wetsgeschiedenis – om in de toekomst zo snel mogelijk uitvoering te geven aan de motie. Mijn fractie zal de motie die tijdens dit debat is ingediend, niet steunen, onder het motto: een man een man, een woord een woord. Verleden week heeft de Kamer de staatssecretaris reeds laten weten te kunnen instemmen met de AMvB, waarmee onder meer binnen een aantal jaren de verouderingsaftrek wordt afgeschaft. Wij verkeerden destijds in de verwachting en hadden de hoop dat de minister met de twee moties, de motie-Van Gent/Van 't Riet en de motie-Van 't Riet/Van Gent, iets zou doen. Er is echter maar aan één motie uitvoering gegeven. Het uitvoeren van beide moties was geen *conditio sine qua non*, maar voor de fractie van D66 wel heel belangrijk. Het blijft spijtig dat het niet gebeurd is. Wij zullen de AMvB ondersteunen, maar doen een dringend beroep op de minister om meer te doen, want het is belangrijk om plannen van aanpak voor achterstallig onderhoud zo snel mogelijk het licht te doen zien en dit te stimuleren, opdat wij niet straks met elkaar constateren dat wij misschien wel betaalbare woningen hebben, maar ook heel veel achterstallig onderhoud.

De heer **Hofstra** (VVD): Voorzitter. Bij het vorige agendapunt heb ik zowel collega Duivesteijn als collega Van Gent gecompimenteerd met hun vasthoudendheid. Nu zou ik toch wat bestraffend over politiek gedram willen spreken.

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks): Nee, helemaal niet!

De heer **Hofstra** (VVD): Het huurbeleid op korte termijn wordt over vijf dagen, op 1 juli 2002, ingevoerd. Alleen al het feit dat wij nu dit overleg houden, wekt de indruk dat er nog iets gewijzigd kan en zou moeten worden. De VVD-fractie ziet dit echt niet zitten.

De heer **Duivesteijn** (PvdA): Ik spreek mijn waardering uit voor de

voorspelbaarheid van de heer Hofstra.

De heer **Hofstra** (VVD): De VVD-fractie is uitgepraat. Wij hebben ettelijke AO's gehouden en zelfs al meer dan één VAO, inclusief dit VAO. De staatssecretaris heeft in onze ogen een goed en fatsoenlijk beleid geformuleerd. Wij zullen de motie dan ook niet steunen.

De heer **Van Bochove** (CDA): Voorzitter. In de commissievergadering van verleden week hebben wij ook al aangegeven dat wij kunnen instemmen met de algemene maatregel van bestuur. Ik heb de motie nog niet tot in essentie kunnen lezen, maar er werd een opmerking gemaakt over de voorraad betaalbare huurwoningen. Daar hebben wij in het vorige debat ook al uitvoerig met elkaar over van gedachten gewisseld. De afschaffing van de verouderingsaftrek is in vorige debatten ook zeer nadrukkelijk aan de orde geweest. Wij hebben moeten vaststellen dat de sector daar, zij het moeizaam, mee heeft ingestemd. Wij moeten het uitgezette beleid dan ook serieus nemen. Dat is althans de inzet van de CDA-fractie.

De heer **Duivesteijn** (PvdA): Is uw enige referentiekader de sector zelf als het gaat om het volkshuisvestingsbeleid?

De heer **Van Bochove** (CDA): Nee, de sector is niet het enige referentiekader. Als je echter nadrukkelijk met elkaar spreekt over verzelfstandiging van de sector en het functioneren van de sector als maatschappelijke onderneming, moet je die sector ook serieus nemen. U neemt nu enerzijds de sector serieus, maar anderzijds komt u voortdurend met beperkende maatregelen ten aanzien van diezelfde sector. Ik bepleit – dat is in dit geval niet voor niets, want uit de uitspraken van de commissie-Vermeulen blijkt dat men, hoewel moeizaam, op één lijn is gekomen – dat wij dat punt nu maar eens uit gaan voeren. Dat is de opvatting van de CDA-fractie. De argumenten zijn zorgvuldig gewisseld. De partijen hebben zich kunnen uitspreken. Wij hebben er geen behoefte aan om nu weer nader op deze algemene maatregel van bestuur in te gaan of om de motie te steunen.

De heer Van Bochove (CDA)

© M. Sablerolle – Gouda

De heer **Duivesteijn** (PvdA): De heer Van Bochove geeft weer geen antwoord op de vraag. Ik vroeg of de sector het enige referentiekader was voor de CDA-fractie. Hij geeft aan dat de sector hiermee ingestemd heeft. Hij vergeet dat er honderden huurderorganisaties hier bij de Kamer geprotesteerd hebben. Welke argumenten heeft de CDA-fractie behalve dit formele procedurele argument?

De heer **Van Bochove** (CDA): Ik verwijs naar de opvatting van de Woonbond, die in dit traject een helder standpunt over...

De heer **Duivesteijn** (PvdA): Is dat de sector?

De **voorzitter**: Meneer Duivesteijn, u stelt een vraag. De heer Van Bochove gaat over zijn eigen antwoord. Het is een VAO, dus ik neem aan dat de discussie al plaatsgevonden heeft in het AO. Het lijkt mij niet zinvol het hele debat te herhalen. De heer Van Bochove geeft nu antwoord.

De heer **Van Bochove** (CDA): Ik gaf aan dat de Woonbond een belangrijke vertegenwoordiger van de sector is. Ik heb in mijn eerste reactie op de interruptie van de heer Duivesteijn al aangegeven dat het niet alleen om de aspecten van de sector gaat. Wij hechten er echter

wel groot belang aan. De andere elementen zijn, zoals uit mijn antwoord valt op te maken, de opvattingen van huurderorganisaties en dergelijke. Wij hechten eraan dat in het traject bij de inbreng in de commissie-Vermeulen al die partijen aan het woord zijn geweest. Zij maakten er allemaal onderdeel van uit. Men is daar tot een standpunt gekomen. Dat zint de heer Duivesteijn niet, maar wij wensen dat standpunt in dit stadium gewoon te volgen.

De heer **Van As** (LPF): Voorzitter. Mevrouw Van Gent heeft om een uitspraak gevraagd. Ik heb het AO vorige week moeten missen. Wij kunnen ons vinden in het beleid dat uitgezet is door de staatssecretaris. Wij zullen de motie niet steunen.

Staatssecretaris **Remkes**: Voorzitter. Ik heb er geen behoefte aan om het debat dunnetjes over te doen. Ik heb er wel behoefte aan om nog even stil te staan bij de procedure die gevolgd is. Wij hebben in december, januari een uitgebreid algemeen overleg gehad. Dat heeft tot een VAO hier in deze Kamer geleid. Vervolgens hebben wij de discussie overgedaan in april. Dat heeft weer geleid tot een

VAO hier in deze Kamer. Dit is dus de derde ronde over hetzelfde onderwerp. Nu wordt mij in feite een uitnodiging gedaan tot onfatsoenlijk gedrag. Wat er met die motie ook gebeurt, ik ga niet vijf dagen voordat de nieuwe huurronde ingaat, beleid dat ruimschoots van tevoren in het land is aangekondigd opschorten. Dat is bestuurlijk in de richting van de samenleving buitengewoon onfatsoenlijk. Ik heb de behoefte om daarop te wijzen. Het kan overigens technisch niet.

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks): De staatssecretaris noemt het onfatsoenlijk, maar het gaat ons erom dat er een fatsoenlijk beleid komt, ook als het gaat om het onderhoud van woningen die nu vallen onder de verouderingsaftrek. Dat lijkt mij uitermate fatsoenlijk, degelijk en nodig.

Staatssecretaris **Remkes**: Ik heb om die reden, ook om de Kamer tegemoet te komen, toegezegd om de gebrekenregeling aan te passen. Dat was ook een belangrijk punt voor mevrouw Van Gent. De andere motie waar het hier om gaat was door deze Kamer verworpen. Naar aanleiding daarvan heb ik mij bereid verklaard om daar de opvattingen van de commissie-Vermeulen over te vragen. Ik heb in het debat steeds geprobeerd in alle nuances zo dicht mogelijk bij de Kamer te blijven. Maar dit is mij nu allemaal wat te gortig en dat heeft te maken met de kwalificaties die ik al heb gegeven.

Over de voorraad betaalbare woningen heb ik in het vorige debat al iets gezegd. De heer Duivesteijn heeft gevraagd om inzicht te krijgen in de wijze waarop de woningmarkt zich heeft ontwikkeld en wat de actuele cijfers zijn. Wat dat betreft is er samenhang met de discussie over het huurbeleid op de langere termijn. Dezerzijds is er de bereidheid om daarnaar te kijken, maar niet naar de opschortende werking. Tegen deze achtergrond moet ik aanvaarding van de motie dan ook met kracht ontraden.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, volgende week over de motie te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

Remkes

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Instelling van de Raad voor de wadden (28230).**

De algemene beraadslaging wordt geopend.

De heer **Hofstra** (VVD): Voorzitter. In december 1996 is voor de duur van vijf jaar de Waddenadviesraad ingesteld. Per 1 januari jl. bestaat deze raad dus niet meer. Wij behandelen nu het wetsvoorstel op stuk nr. 28230. In artikel 1 van stuk nr. 2 staat: er is een Raad voor de Wadden. Rara, hoe kan dat? In 1996 werd gezegd dat op korte termijn een aantal belangrijke functies te vervullen waren. Toen kon de VVD ermee instemmen dat er een aparte raad kwam. Tegelijkertijd werd immers de afspraak gemaakt dat deze raad zou worden beëindigd op 1 januari 2002. Het zou dan logisch zijn om deze te laten overgaan in de al langer bestaande VROM-raad. Ook de Raad van State vraagt zich nadrukkelijk af of het niet logischer is om de Waddenadviesraad te integreren in de VROM-raad.

Ik wil graag terugkomen op een eerdere behandeling van de Kaderwet adviescolleges. De VVD-fractie heeft daarbij steeds aangegeven dat bij de instelling van al dit soort adviesorganen terughoudendheid moet worden betracht. Wij willen graag een versobering in deze structuur, alsmede meer transparantie.

Als er al behoefte is om naast de VROM-raad iets specifiek voor de Wadden te doen – de Raad voor verkeer en waterstaat kan ook belangen behartigen die de Waddenzee betreffen – moet je dan niet aan de internationale context denken? De Wadden lopen immers tot Denemarken door. Op het internationale vlak valt nog veel te coördineren.

Het trof ons in het bijzonder dat de raad ook zou moeten bijdragen aan een verbreding van het draagvlak voor het Waddenzebeleid. Dat zou een van zijn functies moeten zijn. Dat lijkt ons nou net een functie die een adviesraad niet moet hebben. De VVD hecht juist aan het niet hebben

van een raad voor de Wadden, omdat dit college meer een belangenbehartigingsorgaan is geworden. Als ik dan de gevoelige politieke discussie over de PKB Waddenzee naar voren breng, weet iedereen wat ik bedoel. De VVD ziet de grote waarde van de Waddenzee. Laat ik dat heel nadrukkelijk zeggen. Die waarde ziet iedereen. Maar je moet die wel durven afwegen tegen de mensen op de Wadden, de economie en de manier van leven van de mensen op de Wadden. Wij vinden dat dit accent ook in de PKB, die nu overigens controversieel is verklaard, een aantal keren verkeerd is gelegd.

De heer **Tichelaar** (PvdA): De heer Hofstra heeft eerder gezegd dat de Raad voor de Wadden eigenlijk een belangenbehartigersclub is, maar dat in de praktijk vaak het tegendeel blijkt. Kan hij aangeven op basis waarvan hij volhardt in zijn conclusie dat het simpelweg gaat om een belangenbehartigingsclub?

De heer **Hofstra** (VVD): Ik heb het werkplan voor 2002 bij mij van de raad. Op zichzelf is dat al wonderlijk. Het is een illegaal werkplan, omdat het voor de periode na 1 januari 2002 is. Je wordt er echt niet vrolijk van als je leest wat daar allemaal in staat. Kijkt u ook maar eens terug naar de laatste maanden en jaren. Ik blijf erbij dat de Waddenadviesraad helaas geen onafhankelijk adviesorgaan meer genoemd kan worden, maar de spreekbuis is geworden van bepaalde belangen die ook moeten meewegen in het beleid. Ik heb daar zo-even al iets over gezegd. Wij hebben geen behoefte aan een dergelijke adviesraad.

De heer **Tichelaar** (PvdA): Ik vroeg de heer Hofstra om een inhoudelijke beoordeling over de jaren 1996-2001 op basis waarvan hij kan concluderen dat het simpelweg gaat om een belangenbehartigingsclub. Naar mijn mening heeft de praktijk iets anders laten zien. Waaraan toetst hij die inhoudelijke beoordeling? Het enige wat hij doet, is refereren aan een door hem genoemd illegaal werkplan voor 2002.

De heer **Hofstra** (VVD): Het woordje illegaal is inderdaad een toevoeging van mij. Het werkplan is wel van de adviesraad zelf. Mij lijkt dat een goed referentiekader.

De samenstelling van dit soort adviesraden is vaak wat wonderlijk. Helaas geldt dat niet alleen voor de Waddenadviesraad, maar ruimer. Wij kregen, heel komisch, het bericht dat de minister net een nieuwe secretaris heeft benoemd van deze raad die dus eigenlijk niet meer bestaat. De oude secretaris is gedeputeerde geworden, uiteraard van een bepaalde politieke partij. De fractie van de VVD heeft er moeite mee dat hiermee zo gemakkelijk wordt doorgedaan, terwijl wij bij de instelling van de raad hebben gezegd dat het in principe een tijdelijke raad is.

Wij weten niet wat het motto wordt van het volgende kabinet, maar de sfeer is tegenwoordig "niet praten, maar doen", ontbureaucratiseren, efficiency verhogen. Zo'n adviesraad kost ook geld, als ik nog een heel plat argument mag noemen. Om al deze redenen is de VVD-fractie geen voorstander van het continueren van de Waddenadviesraad.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Tichelaar die zijn maidenspeech zal houden. Ik wijs daarbij op de gebruiken in dit huis.

De heer **Tichelaar** (PvdA): Voorzitter. Naar de mening van de fractie van de Partij van de Arbeid is de Waddenzee een internationaal, uniek natuurgebied. Vanwege de internationale verantwoordelijkheid van Nederland voor de Waddenzee is het Waddenzebeleid primair rijksbeleid. De heer Hofstra heeft ook al gezegd dat dit uitmondt in een afzonderlijke planologische kernbeslissing. Hoofddoelstelling is duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het unieke open landschap.

Tegen deze achtergrond is in 1996 de Waddenadviesraad ingesteld, eerst tijdelijk en vervolgens tot 1 januari 2002. Toen was niet duidelijk dat er geen voortzetting mogelijk was. De mogelijkheden waren een tijdelijke raad, afschaffen of structureel maken.

Er is wel een toets mogelijk. Die toets is naar de mening van mijn fractie de vraag hoe het staat met het Waddenzebeleid. Volgens ons is dat nog steeds in beweging. Daarom blijft er behoefte aan integrale